بڕیاری ڕێکخراوەی هەرێم و بەغدا دەست دەکات بە خێرکردنی موچەی مانگی پێنجی فەرمانبەرانی هەرێم دەکرێت

موتەبەع دەقی ئەو ڕێکخراوەنەی نێوان بەغداو هەرێم لەبارەی هێناردەی نەوت و داهاتی نەوتی و نانەوتی و موچەی فەرمانبەرانی هەرێم بڕیاودەکاتەوە کە ئەمڕۆ لەلایەن ئەنجومەنی وەزیرانی عێراقەوە پەسەندکرا. بڕیاری ڕێکخراوەنەکە وەزارەتی دارایی فیدراڵ لەدوای ڕادەستکردنی نەوت لەلایەن هەرێمەوە دەست دەکات بە خێرکردنی موچەی مانگی پێنجی فەرمانبەرانی هەرێم.

ئەمڕۆ پێنجشەممە، ئەنجومەنی وەزیرانی عێراق لە کۆبوونەوەی نائاسایی خێیدا، دەقی ڕێکخراوەنی نوێی نێوان بەغداو هەرێمی کوردستان لەبارەی هێناردەی نەوت، داهاتی نەوتی و نانەوتی و موچەی فەرمانبەرانی هەرێم پەسەندکرد.

دەقی ڕێکخراوەنەکە وەك ئەوەی لەلایەن نوسینگەی سەرۆك وەزیرانی عێراقەوە باوکراوەتەوە، بەمشێوەیە:

یەکەم: دەسپێی ڕادەستکردنی نەوت:

1.حکومەتی هەرێم دەستبەجێ دەست دەکات بە رادەستکردنی تەواوی نەوتی بەرهەمهێنراو لە کێڵگە نەوتییەکانی هەرێم بە کەمپانیای بە بازاڕکردنی نەوت(سۆمە) بەمەبەستی هێناردەکردنی، وەزارەتی دارایی فیدراڵیس پابەند دەبێت بە پێدانی سولفەیەك بە حکومەتی هەرێم کوردستان بەبێی 16 دۆلار بە هەر بەرمیلێك نەوتی رادەستکراو، ئەوەش بگوێرەی هەمواری یاسای بودجە، بەمەرجێك بێی رادەستکراوی نەوت کەمتر نەبێت لە 230 هەزار بەرمیلی رۆژانە بە ئەستاو هەر زیادەیەکیش لە بەرهەمهێنانداا لە داهاتودا دەخرێتەسەری لەگەڵی لیژنەیەکی هاوبەشی پێوانەو، لە کاتی وەستانی هێناردەکردن لەبەر هەر هەکارێك، بێی ئاماژە پێدراو رادەستی وەزارەتی نەوتی فیدراڵ دەکرێت.

(رونکردنەو: بێی تەواوەتی بەرهەمهێنانی نەوت لە ئەستادا 2080 هەزار بەرمیلی رۆژانەیە بگوێرەی راپۆرتەکانی هەرێم، لەو بە 50 هەزار بەرمیلی رۆژانە تەرخان دەکرێت بە مەبەستی بەکارهێنانی نەوخێیی لە هەرێم و هەمو ئەوەشی دەمێنێتەو کە 230 هەزار بەرمیلی رۆژانەیە رادەستی سۆمە دەکرێت بەمەبەستی هێناردەکردن لەگەڵ هەر زیادەیەکی بەرهەم لە داهاتودا).

2.بێی 50 هەزار بەرمیل نەوتی رۆژانە تەرخان دەکرێت بە بەکارهێنانی نەوخێیی لە هەرێم و دەبێت هەرێم پابەندبێت بە پێدانی خەرجکردنی تەچوی بەرهەمهێنان و گواستنەوەی ئەم بەو هەروەها داهاتی فرۆشتنی مشتەقاتە نەوتییەکان پاش لەدەرکردنی تەچوی بەرهەمهێنان و گواستنەوەو پاڵاوتن، دەخرێتە سەر خەزێنەی گشتی. لە کاتی پێویستی هەرەمدا، وەزارەتی نەوتی فیدراڵ بەپێی یاسا بەرهەمە نەوتییەکان بە هەرێم دابین دەکات، بەشێوەیەك کە زیاتر نەبێت لە بەرهەمی پاڵاوتنی 15 هەزار بەرمیل نەوتی خاوی رۆژانە، لیژنەیەکی هاوبەشیی وەزارەتی نەوتی فیدراڵی و وەزارەتی سامانە سروشتییەکانیش هەدەستن بە هەڵسەنگاندنی پێویستی هەنوکەیی هەرێم بە بەرهەمە نەوتییەکان بەمەبەستی تەرخانکردنی، بەمەرجێك لەماوەی دو هەفتەدا لیژنەکە راپۆرتی خێی بە ئەنجومەنی وەزیران بەرزبکاتەو بە بیارلەدان.

دوەم: دەسیێی داهاتە نانەوتییەکان:

1.حکومەتی هەرێمی کوردستان بێی 120 ملیار دینار وەك یەکەم گوژمێی خەمەندراو لە پشکی خەزێنەی گشتی دەوەت لە داهاتی نانەوتی بە مانگی ئایار رادەستی وەزارەتی دارایی فیدراڵی دەکات تا پاکتاوکردنی لەدوای وردبینیکردن بگوێرەی بگەی 2ی خوارەو.

2.تیمێکی کارکردن لە وەزارەتی دارایی فیدراڵ، دیوانی چاودێری دارایی فیدراڵ بە هەماهەنگی لەگەڵ

وەزارەتی دارایی و دیوانی چاودێری دارایی لە هەرێم پێکدەهێنرێت بەمەبەستی پێڵەنکردنی داهاتە نانەوتییەکان و وردبینکردنیان و دیاریکردنی پشکی حکومەتی فیدراڵی لێیان لە سەرەتای مانگی ئایاری 2025ەوە، لەگەڵ ڕەچاوکردنی بڕەهای تەکەای داهاتە نانەوتییەکان بەگوێرەی تەرازوەکانی پێداچونەوە لە ڕاپۆرتە هاوبەشەکانی نێوان دیوانی چاودێری دارایی فیدراڵ و دیوانی چاودێری دارایی لە هەرێم لەکاتی چونە بواری جێبەجێکردنی یاسای بودجەی گشتیی فیدراڵی بەرکار و دەبێت تیمەکە لەماوەی دو هەفتەدا ڕاپۆرتی خۆی پێشکەش بە ئەنجومەنی وەزیران بکات بە بەیار لێدانی.

3.پێکهێنانی لیژنەیەکی هاوبەش لەنێوان حکومەتی فیدراڵ و حکومەتی هەرێم بە تەواوکردنی تەوتینکردنی موچە لە هەرێم بەگوێرەی بەیاری دادگای فیدراڵی، بەمەرجێك لیژنەکە لەماوەیەك کە لە سێ مانگ تێنەپەڕێت ئەرکەکەی تەواو بکات و تەمویلکردنیش لە کۆتایی ئەو ماوەیەدا تەنیا بە موچە تەوتینکراوەکان دەبێت.

4.تیمێك لە وەزارەتی دارایی فیدراڵ و دیوانی چاودێری دارایی فیدراڵ بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتی دارایی و دیوانی چاودێری دارایی لە هەرێم پێکدەهێنرێت بەمەبەستی دیاریکردنی ئەو بڕەی کە لە پشکی هەرێم لە خەرجی فیعلی تەپەیوەو چێنیەتی چارەسەرکردنی بەگوێرەی یاسای بودجەی گشتی فیدراڵی بە ساڵانی (2023، 2024، 2025)و دەبێت تیمەکە لە ماوەی لانیکەم دو هەفتەدا ڕاپۆرتی خۆی بە ئەنجومەنی وەزیران بەرزبکاتەوە.

5.وەزارەتی دارایی عێراق دەست دەکات بە خەرجکردنی موچەی مانگی ئایار وەك سەرەتایەك بە جێبەجێکردنی ڕەکەوتنەکە ئەوەش لەدوای ئەوەی وەزارەتی دارایی فیدراڵ/ کەمپانیای سەمە، ڕادەستکردنی تەواوی ئەو بڕە نەوتەی کە لە بەگەی یەکەم/1 (230 هەزار بەرمیلی ڕۆژانە لە ئەستادا) هاتوە، لە بەندەری جەیهان بەگوێرەی یاسا، پشتڕاستدەکاتەوە.

6.سەرەتای ئەو ماوانەی لەم بەیارەدا ئاماژەیان پێدراوە، ڕەکەوتی پەسەندکردنییەتی لە ئەنجومەنی وەزیران.